

ŞEHİT CÜNEYT SERTEL ANAOKULU

5 Yaş Gelişim Özellikleri

Çocukların yaşayacakları gelişim özellikleri ve değişimler, kişisel farklılıklar gösterse de genel olarak öngörebileceğimiz bir seyir izler. Yetişkinler olarak bu değişimleri bilmek ve farkında olmak, hem kaygılarımızı gidermek hem de onlara destek olmak için önemlidir.

5 yaşındaki çocuk artık hareketleri üzerinde daha çok kontrol sahibidir, dikkat süresinin arttığı gibi anlama ve uygulama becerisi de gelişmiştir, duygularının daha çok farkındadır ve kendisini ifade etme biçimi daha olgunlaşmıştır. İnatçılık ve öfke krizleri oldukça azalmışsa da arada sırada görülebilir. 5 yaşındaki çocuk, öğrenmeye ve kendini geliştirmeye açıktır.

Kendi istediklerinin arkasından gitmesi için yüreklendirin. Çocuk ansiklopedisi benzeri kitaplardan keyif alan 5 yaş çocukları için, kitapçıları beraber dolaşmak ve uygun gördüğünüz zaman, uygun gördüğünüz sayıda, uygun gördüğünüz kitabı beraber almanız ve evinizde okumanız da yine kitap seçme, eve gidene kadar içindekileri merak etme gibi kitap-okuma sevgisini aşlamak adına yardımcı olacaktır.

Ailece oynayacağınız kutu oyunları hem ilişkileri hem de bir etkinliğe belirli bir süre boyunca dikkatini yoğunlaştırabilme becerisini geliştirmesine destek olacaktır.

İnşaat oyunları ve doğada geçen zaman da bu yaş grubu çocuklarının ihtiyacına yönelik ve çocukların sizlerle yapmaktan keyif alacakları etkinliklerdir.

Sizin sunduklarınız arasından tercih hakkı tanıyın.

Başarılarını değil, çabasını takdir edin.

Sorduğu sorulara bıkmadan, usanmadan, "Daha küçüksün." demeden yanıt verin.

Kitap okumayı önce siz sevin, ancak böylelikle yeni bilgiler edinme merakı olan bireyler yetiştirebilirsiniz.

Akranları ile kıyaslamayın.

Düşmesine, pislenmesine ve oyuncaklarını söküp, yeniden birleştirmeye çalışmasına izin verin.

Başlanılan işin bitirilmesi ile ilgili kararlı olun.

Ceza ve ödülden kaçının.

İyi ve kötü davranışları ile ilgili, her iki tarafta soğukkanlı olduğu bir zamanda durum ile ilgili sohbet edin.

Koşulsuz sevin ve sizin istediklerinizi yapması için zorlamayın.

Hem evde hem anaokulunda kuralları daha iyi kavrar ve daha çok uymaya eğilimlidir.

Daha karmaşık şekilde düşünebilme yetisi artar ve kendisini daha iyi ifade eder, daha düzenli cümleler kurabilir bu şekilde sosyal ilişkileri boyut kazanır.

SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

Artık 5 yaşında olan çocuklar, duygularını daha anlamlı şekilde ifade edebilmeye başlar, örneğin, “Bana bağırmanı sevmiyorum.” diyebilirler. Her ne kadar duygu farkındalıkları ve ifade biçimleri gelişmiş olsa da hala ara ara öfke krizleri ve duygu aşırılıkları gösterebilirler. Kendileri dışında başka insanların da duygu ve düşüncelerinin olduğunu daha iyi kavrar hale gelirler, bu nedenle empati hisleri kuvvetlenmiştir, örneğin, annelerini üzgün gören çocuklar kendileri de üzülebilir ve “Üzülme anne.” gibi cümleler kurabilirler.

Başka çocuklarla oynar ve paylaşmayı öğrenir. Kendini daha yakın bulduğu ve anlaşabildiği 2-3 arkadaş seçer ve onlarla oynamayı daha çok tercih eder. Anne ve babasından daha az kriz yaşayarak ayrılır. Anne ve babayı memnun etmeye çalışır. İstemediği bir işi yapmasını istediğinizde sizi duymamış gibi yapabilir.

MOTOR GELİŞİMİ

Kendi kendilerine daha kolay şekilde giyinip soyunabilirler. Düğmelerini açıp kapayabilirler, fermuarlarını indirip çekebilirler. Ayakkabı bağlamayı öğretebileceğiniz bir yaştır.

ÖZ BAKIM BECERİLERİ

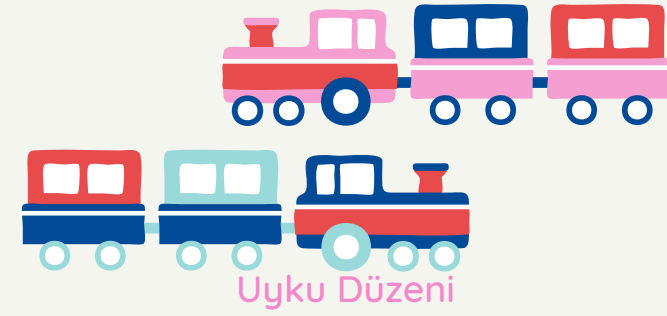
- Dişlerini fırçalar.
- Elini yüzünü yıkar, kurular.
- Vücudunu yıkar.
- Günlük işlerde sorumluluk alır ve yerine getirir.
- Giysilerini kendi kendine çıkarır, giyer.
- Yemek araç gereçlerini doğru kullanır.

İş birliği yapmak çocuğun geliştirmesi gereken önemli bir beceridir, örneğin mutfakta annesine küçük yardımlar etmesi veya yatağını babası ile beraber toplaması işbirliğini deneyimlediği ilk adımlar olacaktır. Çocuğa bu şekilde, yaşına uygun görevler vermek aynı zamanda sorumluluk bilincini de geliştirir.

CİNSEL GELİŞİM

Bu evrede olan 4 ve 5 yaşındaki erkek ve kız çocuklar kendi cinsel bölgelerinin daha çok farkına varırlar ve keşfetmek isteyebilirler, bu nedenle bu yaşlarda ara ara mastürbasyon görülebilir ve bu normaldir, bunu fark ederseniz çocuğu ayıplamamalı ve ona kızmamalısınız, yoksa cinselliğinden utanır hale gelebilir. Ancak, mastürbasyon davranışında belli bir sıklık varsa bu bazı duygusal doyumsuzluklardan veya kaygı kaynaklı olabilir, bu durumda bir uzmana danışmak en iyisi olacaktır.

2 yaşından itibaren, çocuğa cinsel bölgesinin özel olduğu ve başkaları tarafından dokunulmaması gerektiği öğretilmelidir, çocuk bu gibi durumlarla karşılaşacak olursa “Hayır” demesini bilmelidir. 4-5 yaşlarında olan çocuk 2-3 yaşındaki çocuğa göre cinsel bölgesinin özel bir bölge olduğunun daha çok bilincindedir ve bu yaşlarda utanma duygusu da daha çok gelişmiş olduğu için, çocuğunuzu toplum içinde giydirip soymamalısınız, aksi taktirde çocuk utanabilir; Aynı zamanda bu durum cinsel bölgelerin özel olduğunu söylemek ile ters düşen bir durumdur, toplum içinde soyunup giyinme çocuk için normalleşirse, sizin dışınızda bir başkası çocuğa aynı şeyi yapmaya kalktığında çocuk bunun yanlış bir şey olduğunu anlamayabilir.

Yatmadan önce yaşanan gerginlik en yüksek seviyesini 5 yaşta gösterir. Bu gerginliğin dozunu ve şeklini belirleyici etkenler çocuğun sahip olduğu kişilik özellikleridir. Bazıları parmak emer, bazıları tırnak yer. Eğer varsa parmak emme alışkanlığını bırakmak bu yaşta uygundur. Bazıları ise yaşadıkları gerginlikleri annelerine yansıtırlar. İnatçı, dirençli, huysuz olabilirler. Bazıları ise gürültücü olabilir. Yatmadan önce yaratılacak sakin bir ortam, yatma ortamının rutine oturtulması veya hikâye okumak yararlı olabilir.

Evde de diğer kardeşiyle güzel oyun kurar. Kendinden küçük kardeşine karşı koruyucudur. Zaman zaman kardeşinin daha çok ilgi aldığından şikâyetçi olarak kıskanç olabilir. Kardeşin onun istediği şekilde davranmadığı durumlarda patronluk yapabilir. Yaşlıları arasında kavgalar sık olur. İşlerin kendi istediği gibi gitmesini ister, diğer kardeş buna izin vermiyorsa oyunu bırakabilir. Bu yüzden ebeveynler 5 yaş çocuğunun taşıyabileceği duygusal yükü takip etmeli, peşinden ağlamalar, bağırılmalar, çığlıklar gelmeden önleyici olabilmelidirler.

Sosyal aktivitelerden oldukça keyif alan ve toplum düzen ve kurallarına uyum gösterebilme becerisinde ciddi bir artış olan 5 yaş çocuğu ile çocuk oyunlarına (Tiyatro-müzikal) gitmeye başlamanız hem erken yaşlar itibarıyla kültürel aktivitelerden keyif almaya başlamasına hem de bu oyunlar aracılığı ile birçok kazanım edinmesine yardımcı olacaktır.

ŞEHİT CÜNEY SERTEL ANAOKULU
REHBERLİK SERVİSİ

<http://polatlisehitcuneysertelanaokulu.meb.k12.tr>
<https://instagram.com/sehitcuneysertelanaokulu?igshid=1oijbkmjzxs>

